Gezondste Regio Strategische visie Noord-Limburg 2045

Regio Noord-Limburg

Partner in GEZONDSTE REGIO

Inleiding

De regionale strategische visie schetst het toekomstperspectief van onze regio over 15 tot 20 jaar en geeft daarmee antwoord op de vraag wat voor regio we -in dit geval 2045- willen zijn, zodat we -als acht samenwerkende gemeenten- met elkaar en met onze maatschappelijke partners vervolgens samen kunnen bepalen welke activiteiten we moeten initiëren om dit toekomstbeeld waar te laten worden.

Het karakter van de regionale samenwerking in Noord-Limburg is primair een samenwerking tussen de afzonderlijke acht colleges ten aanzien van bovenlokale beleidsmatige afstemming, verwerving van externe middelen en gezamenlijke belangenbehartiging. De strategische visie biedt ons daartoe het inhoudelijk perspectief en tegelijkertijd anderen de mogelijkheid om hierop aan te sluiten. Een goed en actueel voorbeeld is het Nationaal Programma Vitale Regio's van het Rijk of de gezamenlijke regionale investeringsagenda van de Provincie Limburg en onze regio.

De strategische visie vormt tegelijkertijd de basis voor de programmering van het regionaal programma voor de periode 2026-2030 en daarmee de activiteiten die we -als samenwerkende gemeenten- de komen jaren ontplooien. Op basis van deze regionale visie worden keuzes gemaakt en accenten gezet bij de in het regionaal programma op te nemen activiteiten. De programmering van de regio volgt de vierjarige cyclus van collegeperiodes.

Het Noord-Limburg manifest: samen kijken we vooruit!

We keken achterom, want dat is de traditie.
We werkten op schrale grond, handelden aan de grenzen.
We verstonden alle talen, spraken het dialect.
We schuilden in de armen van de Maas.

Maar kijk om je heen.
Kijk, een regio van glas en groen, van asperges en technologie, van natuur en innovatie.
Van knooppunten en ondernemers. Van agrarisch erfgoed en vooruitstrevende ideeën.

Kijk naar ons. Wij kennen jouw naam, jij de mijne:
Broeders en zusters, met een gastvrij hart. En iedereen is welkom.
n nu, nu kijken we vooruit.
Wij zijn op weg.

Van een regio aan de grens, naar een regio in het midden van Europa.
Hier hebben we ruimte, hier ligt onze kans. Hier kunnen we maken wat we willen.

Voedsel zonder afval. Energie uit licht. Gezondheid zonder grenzen.
Hier kweken we ideeën, hier maken we de toekomst.

Want wij, wij kijken vooruit.
Noord-Limburg. Wij zien het voor ons.

Het Noord-Limburg manifest is niet alleen een reflectie van onze geschiedenis, maar ook een blik op de toekomst. De regio heeft altijd geweten hoe het zich aanpaste aan nieuwe omstandigheden, hoe het kansen zag waar anderen moeilijkheden zagen. Dit manifest is een oproep om de regio in 2045 te zien als een innovatieve, inclusieve en duurzame plek waar de gezondheid van de inwoners centraal staat, waar ruimte is voor groei en waar de gemeenschap zich samen verder ontwikkelt.

In 2045 is Noord-Limburg niet alleen een regio aan de grens, maar een regio in het hart van Europa, met een sterke identiteit, een bloeiende economie en een hechte gemeenschap. Een regio om je in thuis te voelen. "Wij kijken vooruit, samen bouwen we aan een regio die niet alleen gezond is, maar die ook een voorbeeld is voor andere regio's in Nederland en Europa."

Gezondste regio: wonen, werken en samenleven in Noord-Limburg

In 2019 heeft Noord-Limburg de ambitieuze doelstelling gepresenteerd om de gezondste regio van Nederland te worden. Dit streven is echter meer dan het verbeteren van de fysieke gezondheid van de inwoners; het omvat een bredere benadering van welzijn, vitaliteit, en duurzaamheid die de fundamenten van de regio vormen. Het heeft betrekking op het behoud van onze vitale kernen, onze leefomgeving, op wonen en op brede welvaart. Onze regio manifesteert zich als een voorbeeld van een veerkrachtige, toekomstgerichte gemeenschap die niet alleen fysiek gezond is, maar ook in staat is om duurzame en innovatieve oplossingen te integreren in de alledaagse praktijk.

Wie Noord-Limburg van bovenaf bekijkt, ziet een uniek weefsel van landschappen en verbindingen. Aan de oostkant het groene lint van natuur en rust, aan de westkant het open agrarische landschap met vruchtbare gronden, kernen vol gemeenschapszin en een sterk ontwikkelde agrofoodsector. Daartussen slingert het blauwe spoor van de Maas – eeuwenoude levensader en natuurlijke as van handel, vervoer en vernieuwing. Over die rivier heen liggen dorpen en steden die elkaar aankijken, verbonden door bruggen, veerponten en wederkerige relaties.

Het gebied wordt doorsneden door weg-, water- en spoorverbindingen en ligt in de nabijheid van grote stedelijke agglomeraties zoals Eindhoven, Nijmegen, Duisburg en Düsseldorf.

Wat Noord-Limburg onderscheidt is de manier waarop landschap, economie en gemeenschap hier samenvallen. In onze regio komen drie werelden samen: het groene en rustige landschap van Maasduinen en de Peel, de sterke agrofood- en maakindustrie en een innovatieve kennisinfrastructuur die in gezamenlijkheid bijdragen aan een gezonde samenleving. De ambitie om de gezondste regio te zijn is daarmee uniek en geworteld in wie we zijn.

De geschiedenis van Noord-Limburg is er een van veerkracht en vernieuwing. Eeuwenlang hebben mensen hier geleefd met het water, de zandgronden en de grens. De Maas bracht handel en welvaart, maar ook overstromingen. De grens bood beperkingen, maar ook kansen voor uitwisseling en ondernemerschap. Die geschiedenis heeft onze inwoners gevormd: nuchter, ondernemend en met een sterk gevoel van gemeenschapszin. Hier kijken we niet snel de andere kant op, maar steken we de handen uit de mouwen – voor elkaar en voor de toekomst. De geschiedenis van Noord-Limburg getuigt daarvan.

Noord-Limburg is zo uitgegroeid tot een regio die ruimte, rust en ontwikkeling combineert. Een plek waar het goed wonen, werken en samenleven is. Een regio die haar kracht niet alleen vindt in ligging en landschap, maar vooral in de mensen die er leven.

Strategische opgaven Noord-Limburg
De wereld om ons heen verandert razendsnel. We bevinden ons midden in grote transities, die samen vragen om koersvastheid en lef. Als gemeenten pakken we – vanuit de Regiovisie – de thema's op waarop we werkelijk het verschil kunnen maken. Daarbij gaat het om een toekomstbestendige regionale economie die bijdraagt aan een aantrekkelijke, gezonde regio voor inwoners en bezoekers. Een regio die bovendien bewust inspeelt op de snelle vergrijzing en ontgroening – kortom: op brede welvaart.

- *Toekomstbestendige Regionale Economie*

Noord-Limburg leunt op een krachtig economisch fundament: agrofood, logistiek, maakindustrie, vrijetijdseconomie en zorg. De regio kent een traditie van ondernemerschap, innovatie en sterke gemeenschapszin. Vanuit deze basis zijn er volop kansen om het profiel 'de gezondste regio' verder te versterken. Groei is daarbij geen doel op zich; het gaat om groei in kwaliteit, die daadwerkelijk bijdraagt aan brede welvaart. Kennisontwikkeling speelt hierin een sleutelrol, vooral op het gebied van hoogwaardige en gezonde (voedings)producten. De Brightlands Campus vormt daarbij een belangrijke aanjager van innovatie en samenwerking.

- *Aantrekkelijke Regio*

Een aantrekkelijke regio ontstaat wanneer leefomgeving en ruimtelijke kwaliteit hand in hand gaan met brede welvaart. Investeringen in groene ruimte, klimaatadaptatie, voldoende en passende woningen, een gezond leefmilieu en behoud van landschappelijke kwaliteit maken Noord-Limburg toekomstbestendig én prettig om te wonen, werken en recreëren.

- *Vergrijzing en Ontgroening*

Noord-Limburg behoort tot de regio's waar de beroepsbevolking het snelst krimpt. De dubbele uitdaging van vergrijzing en ontgroening heeft grote gevolgen: voor de woningmarkt, de zorgvraag, de beschikbaarheid van voorzieningen én de krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor groeit de behoefte aan internationale werknemers en ontstaan nieuwe vraagstukken rond huisvesting en samenleven.

Aan de slag met de Regiovisie
Voor de uitvoering van de Regiovisie en de daaruit voortkomende strategische opgaven zetten we diverse instrumenten in, waaronder NOVEX De Peel en het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR). Zo bouwen we samen aan een sterk, gezond én toekomstbestendig Noord-Limburg.

Fysieke gezondheid en duurzaamheid

Het streven naar de gezondste regio betekent dat er niet alleen aandacht is voor fysieke gezondheid in de traditionele zin, zoals het bevorderen van beweging en gezonde voeding, maar dat er ook een grotere nadruk komt te liggen op de invloed van de leefomgeving op de gezondheid. Duurzame infrastructuur, schone lucht, en het bevorderen van actieve mobiliteit (fietsen, wandelen) zijn belangrijke pijlers die bijdragen aan de algemene gezondheid. Daarnaast speelt de natuurinclusieve benadering een belangrijke rol; door het herstellen van natuur en het implementeren van duurzame energieoplossingen wordt niet alleen de biodiversiteit verbeterd, maar ook de kwaliteit van leven in de regio verhoogd.

We stimuleren initiatieven om een gezondere en duurzamere omgeving te creëren, zoals het vergroenen van de openbare ruimte, het bevorderen van circulaire economie, en het stimuleren van energiebesparing. Deze initiatieven zijn bedoeld om een omgeving te scheppen die niet alleen bevorderlijk is voor de gezondheid van de inwoners, maar ook voor de aantrekkelijkheid van onze regio voor bezoekers en tenslotte natuurlijk de gezondheid van onze planeet.

Economie en gezondheid

Een essentieel onderdeel is de koppeling van economie aan gezondheid. De regio is historisch gezien een belangrijke speler in de agrofoodsector en innovatie. De agrofoodsector vormt de ruggengraat van de economie en biedt werkgelegenheid aan duizenden mensen in de regio en is in het verleden de aanjager geweest voor de regionale economie zoals die zich heeft gevormd. Een sterke, op innovatie gerichte agrarische sector en daarvan afgeleide bedrijvigheid in de proces- en maakindustrie en logistiek. In de afgelopen decennia heeft zich een in omvang sterk gegroeide toeristische sector gevormd.

In de toekomst wil de regio zich manifesteren als een kenniscentrum voor duurzame en circulaire innovaties. Bedrijven die zich inzetten voor voedselproductie zonder afval, energie uit hernieuwbare bronnen en circulaire productieketens zullen de regio verder versterken. De regio wil een nadrukkelijke bijdrage leveren aan gezonde voeding.
Het is van groot belang om de samenwerking tussen het bedrijfsleven, de overheid en onderzoeksinstellingen verder te versterken om zo gezamenlijk duurzame oplossingen te ontwikkelen die bijdragen aan zowel de gezondheid van de inwoners als aan de economische groei. Dit moet niet alleen de agrofoodsector betreffen, maar ook andere sectoren zoals de maakindustrie, logistiek, toerisme en zorg. Dit zijn ook in de toekomst de voor ons bepalende sectoren blijven, ondanks de noodzaak tot diversiteit en verbreding.

Ruimte en gezondheid

Onze regio is een langgerekte regio waar natuur, landbouw en economie hand in hand gaan. Een robuust groenblauw netwerk vormt de basis van het landschap. Aan de westzijde van de Maas de Peelzone als nat hoogveen, aan de oostzijde en langs de grens met Duitsland de Maasduinen en de Maas zelf als natuurlijke, beeldbepalende ankers. Natuur, waterbeheer en recreatie liggen daarbij in elkaars verlengde.

Deze omgevingskwaliteit en het ruim in de regio aanwezige cultuurhistorisch en leisure-aanbod biedt de vrijetijdssector volop mogelijkheden om te ondernemen en te innoveren. Aanbod, niet alleen voor bezoekers die op zoek zijn naar inspanning en ontspanning, maar ook voor onze eigen inwoners die van datzelfde aanbod gebruik maken. Duurzame landbouw speelt een sleutelrol. Regionale ketens voor gezond voedsel en biobased bouwmaterialen krijgen prioriteit, waarbij landbouwprofielen aansluiten op bodem- en watercondities. Dit stimuleert innovatieve verdienmodellen en draagt bij aan een circulaire economie.

In 2045 kent onze regio een sterkere Maaslijn en een geïntegreerd systeem van regulier OV, deelmobiliteit en WMO-vervoer. Fietsroutes en veerponten zijn verbeterd om korte afstanden aantrekkelijker te maken. Dat geldt ook voor de verbindingen vanuit de regio ten oosten van de Maas van en naar de Brainportregio en uiteraard voor grensoverschrijdende verbindingen binnen de Euregio.

Tegelijkertijd vraagt de energietransitie om een mix van centrale en decentrale opwekking, waarbij Noord-Limburg inspeelt op kansen rondom waterstof en duurzame havenontwikkeling.

Economisch leunt de regio op vier pijlers: duurzame landbouw, hoogwaardige bedrijvigheid, zorg en vrijetijdseconomie. De Maas is niet alleen een ecologische drager, maar ook een economische motor. Via strategische assen wordt de verbinding met omliggende regio's versterkt, met kennisuitwisseling op gebieden als circulaire bouw en gezonde voedselproductie.

Sterke steden en vitale dorpen zijn de ruggengraat van de regio. Venlo maakt een schaalsprong, terwijl kernen met een bovenlokale verzorgingsfunctie zich ontwikkelen met oog voor lokale en regionale behoefte. Kleine dorpen blijven leefbaar met voorzieningen die ontmoeting en mobiliteit bevorderen.

Inspiratie, innovatie en transpiratie

Noord-Limburg heeft een rijke geschiedenis die diep geworteld is in landbouw, ontginning en ondernemerschap. Deze regio heeft door de eeuwen heen de nodige uitdagingen gekend, maar altijd de kracht gehad om deze te overwinnen door hard werken en innovatief denken. Dit ondernemerschap vormt de basis voor de vooruitgang die de regio sinds de industriële revolutie heeft geboekt. Van de ontginning van moerassige gebieden tot de ontwikkeling van industriële en agrarische productiesystemen heeft Noord-Limburg bewezen voortdurend te zoeken naar nieuwe kansen.

We zijn slimme doeners. Kansen zien en grijpen en doorzetten, heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in de groei van Noord-Limburg. De regio is een plaats waar de handen uit de mouwen worden gestoken, waar mensen de mouwen opstropen en pragmatisch te werk gaan om resultaten te boeken. Iedereen die iets kan bijdragen is meer dan welkom.

Het ondernemerschap in de regio is dan ook niet beperkt tot traditionele sectoren; het is te vinden in technologische innovaties, in de maakindustrie, in de logistiek maar ook in duurzame initiatieven en circulaire bedrijfsmodellen.

De Grensregio en de internationale verbondenheid

Als grensregio heeft Noord-Limburg altijd zijn relaties met Duitsland gekoesterd. De meertalige cultuur die hieruit voortkomt, biedt een breed scala aan mogelijkheden voor samenwerking en heeft de regio geholpen om zich te profileren als een internationale speler. De regio heeft altijd gebruik gemaakt van haar geografische ligging, hetgeen haar in staat stelt om zowel te fungeren als brug tussen verschillende culturen, als toegangspoort naar de rest van Europa.

De verbondenheid met de omliggende landen biedt niet alleen economische voordelen, maar versterkt ook de culturele identiteit van Noord-Limburg. Er is een sterke uitwisseling van ideeën, kennis en middelen over de grenzen heen, wat de regio zowel economisch als cultureel verrijkt.

Wonen in de Gezondste Regio: Ruimte voor leefbaarheid en duurzaamheid

De opgaven op het gebied van wonen in Noord-Limburg zijn groot. Zeker in de nabijheid van Brainport Eindhoven. We onderzoeken hoe we de groei van de Brainport kunnen accommoderen en ontwikkelen in onze regio met woonmilieus die daarop aansluiten en tegelijk voorzien in de woonbehoefte van onze eigen inwoners en de leefbaarheid van onze wijken en dorpen. De Kop van Noord-Limburg oriënteert zich steeds meer op de woonbehoefte als gevolg van de sterk toegenomen woningdruk in en rondom Nijmegen. Daarnaast kent Venray mogelijk een bijzondere opgave, gegeven de ontwikkeling van de landmachtbasis Generaal Bestkazerne.

De regio moet niet alleen voldoen aan de groeiende vraag naar betaalbare en voor eenieder bereikbare woningen, maar ook aan de uitdagingen van duurzaamheid en klimaataanpassing. De beschikbare ruimte moet efficiënt worden benut, zodat de regio een balans kan vinden tussen woningbouw, natuurbehoud en de bevordering van gezonde leefomstandigheden.

Duurzaam Wonen: nieuwe ontwerpen en innovaties

In Noord-Limburg wordt al volop gewerkt aan innovatieve woningbouwprojecten die niet alleen energie-efficiënt zijn, maar ook bijdragen aan het welzijn van de bewoners. Van energieneutrale woningen tot groene woonwijken waar duurzaamheid en gemeenschapszin hand in hand gaan, de regio maakt zich sterk voor een vernieuwende benadering van wonen. Dit kan worden bereikt door het gebruik van circulaire bouwmaterialen, het implementeren van zonne-energie en het vergroenen van de woonomgeving.

In 2045 willen we dat Noord-Limburg een regio is waar het vanzelfsprekend is om te wonen in energie-neutrale huizen die bijdragen aan een gezonde en duurzame leefomgeving. Het beleid rond woningbouw moet dan ook gericht zijn op het creëren van woningen die flexibel kunnen worden aangepast aan de veranderende behoeften van de bewoners en die passen in de bredere visie van een duurzame, toekomstgerichte regio.

Ruimte voor gemeenschappen

De nadruk ligt niet alleen op het bouwen van woningen, maar ook op het creëren van ruimte voor gemeenschappen om te groeien. In Noord-Limburg wordt sterk ingezet op het versterken van gemeenschappen, waarbij lokale netwerken en initiatieven centraal staan. Het is essentieel dat de woningen niet alleen voldoen aan de eisen van comfort en duurzaamheid, maar ook dat ze een plek bieden waar mensen zich kunnen verbinden en samenkomen.

In de komende jaren werken onze acht gemeenten samen om te zorgen voor de integratie van woningen met gemeenschappelijke voorzieningen zoals buurtcentra, gezondheidsvoorzieningen en ontmoetingsplekken. De nadruk ligt hierbij op het versterken van sociale cohesie en het bevorderen van een gevoel van gemeenschap, wat van cruciaal belang is voor het welzijn van de inwoners.

Wonen in Noord-Limburg is leven in een veilige leefomgeving. Onze regio kent als grensregio met een groot buitengebied en goede logistieke verbindingen een bijzondere uitdaging. Veiligheid is meer dan de fysieke veiligheid van onze inwoners en bezoekers. Ook thema's als ondermijning, verkeersveiligheid en zorgfraude verdienen ook in 2045 nog steeds onze aandacht.

Werken in de Gezondste Regio: Innovatie, kennis en duurzaam ondernemen

De werkgelegenheid in Noord-Limburg is in de afgelopen decennia getransformeerd. Waar de regio oorspronkelijk afhankelijk was van de landbouw en de traditionele industrie, is het nu een regio die zich kenmerkt door innovatie en kennisontwikkeling. De Brightlands Campus speelt hierbij een belangrijke rol als innovatiehub, maar de regio moet verder kijken dan alleen de agrofoodsector en zich meer gaan profileren als een kennisregio waarin duurzaamheid, technologie en creatief ondernemerschap samenkomen.

Noord-Limburg is één van de regio's met de snelst afnemende beroepsbevolking. De combinatie van vergrijzing en ontgroening in Noord-Limburg maakt de personele uitdaging extra groot. Daar bovenop komt het vertrek van jongeren en jongvolwassenen uit de regio. Veel jongeren verlaten voor hun opleiding immers de regio en keren daarna niet terug. We hebben nadrukkelijk aandacht voor de vaak kwetsbare positie van en de integratie van arbeidsmigranten.

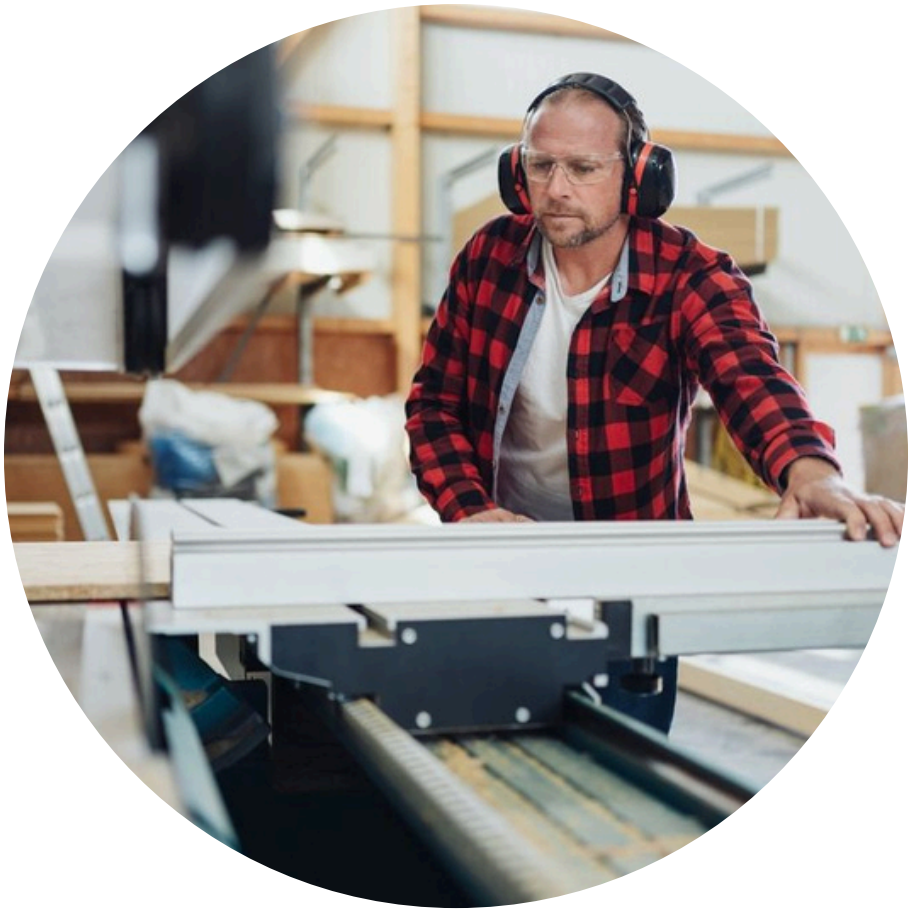

Onderwijs en innovatie

Noord-Limburg heeft in de afgelopen jaren aanzienlijke stappen gezet op het gebied van onderwijs en innovatie. De samenwerking tussen onderwijsinstellingen, onderzoekscentra en bedrijven is van groot belang om de regio verder te ontwikkelen als een kenniscentrum voor duurzame innovaties. Hierbij ligt de focus niet alleen op technische innovaties, maar ook op maatschappelijke vraagstukken zoals het verbeteren van de kwaliteit van leven en het bevorderen van sociale inclusie. De Brightlands Campus vervult hierbij -zowel wat betreft onderzoek als onderwijs- een centrale functie.

De regionale samenwerking tussen universiteiten, hogescholen, mbo-instellingen en bedrijven zorgt ervoor dat nieuwe ideeën snel kunnen worden omgezet in praktische toepassingen. Dit versterkt de regionale economie en biedt werkgelegenheid in nieuwe, opkomende sectoren zoals circulaire economie, duurzame energie en groene technologie. Zonder een sterke onderlinge verbinding tussen deze onderwijspartners dreigt een mismatch op de arbeidsmarkt en lopen we het risico dat nog meer jongeren de regio verlaten.

Van belang is dat het beroeps- en academisch onderwijs in onze regio behouden blijft en waar mogelijk verder verbreed en versterkt, in ieder geval gericht op de voor de regio relevante sectoren zoals agribusiness, logistiek en maakindustrie. Onderwijs is onlosmakelijk verbonden met de aantrekkingskracht van Noord-Limburg voor jongeren en voor talent van elders en draagt bij aan talentontwikkeling en gelijke kansen voor onze jongeren

Daarnaast ondersteunen we in onze regio ondernemers bij hun digitale transitie, versterken we digitale vaardigheden in het onderwijs en zetten we technologische oplossingen in voor maatschappelijke uitdagingen zoals zorg op afstand en slimme mobiliteit.

Samenleven in de Gezondste Regio: Gemeenschappen en sociale verbinding

Een regio wordt niet alleen gedefinieerd door de fysieke ruimte die het beslaat, maar in de eerste plaats door de mensen die er wonen en de gemeenschap die zij samen vormen. Samenleven in de gezondste regio is niet enkel gericht op de voorzieningen en infrastructuur, maar vooral op de mensen die de regio tot leven brengen. Het draait om de cultuur van zorg, samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid die in Noord-Limburg diep geworteld is. De regio streeft ernaar een gemeenschap te zijn die zich niet alleen richt op de fysieke gezondheid van haar inwoners, maar ook op het bevorderen van sociaal welzijn, inclusiviteit en veerkracht.

Gemeenschapszin en sociale verbinding

De kracht van een regio ligt in de mate van verbondenheid tussen haar inwoners. In Noord-Limburg staat gemeenschap(-szin) centraal. We voelen ons met elkaar verbonden en werken samen aan de vitaliteit van onze lokale gemeenschappen. We zijn een regio van vitale gemeenschappen. Dit betekent dat er veel aandacht is voor het opbouwen van vitale, zelforganiserende netwerken waarin iedereen een bijdrage levert, ongeacht leeftijd, afkomst of sociaal-economische status.

In 2045 willen we een regio zijn waar gemeenschappen zich niet alleen in lokale contexten bevinden, maar ook in staat zijn om zich uit te breiden en verbinding te maken met andere regio's en zelfs met internationale netwerken. Inclusieve gemeenschappen die de kracht van diversiteit benutten en waarin iedereen, van jong tot oud, zich gewaardeerd voelt en een actieve rol kan spelen.

De transformatie naar een inclusieve samenleving is een continu proces, vooral met de uitdagingen van vergrijzing en migratie. We moeten ons blijven inzetten voor het ontwikkelen van sociale netwerken die de verschillende generaties met elkaar verbinden, zodat er wederzijds begrip en steun ontstaat. Er zal ook een sterke focus liggen op het aanpassen van woningen en voorzieningen aan de behoeften van een diverse bevolking, waarbij inclusieve initiatieven, kansengelijkheid, bestaanszekerheid en integratie centraal staan.

Gezonde vitale gemeenschappen en jeugd

Gezonde, vitale gemeenschappen zijn fundamenten waarop de regio kan bouwen. Een gezonde gemeenschap is niet alleen fysiek gezond, maar ook sociaal veerkrachtig. Noord-Limburg wil een plek zijn waar jongeren kunnen opgroeien in een veilige, gezonde en kansrijke omgeving. In een regio waar zij niet alleen de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen, maar waar ook sport, cultuur en gemeenschapszin een belangrijke rol spelen.

De toekomst van Noord-Limburg zal sterk afhangen van de mogelijkheid om een gezonde basis te bieden voor de jeugd van de regio. Dit vereist niet alleen investeringen in fysieke voorzieningen, zoals sportfaciliteiten en ontmoetingsplekken, maar ook in sport- en culturele activiteiten en initiatieven die jongeren in staat stellen om hun talenten te ontdekken en zich zo verbonden te voelen met hun gemeenschap. Het is belangrijk dat de regio jongeren niet alleen opleidt voor de toekomst, maar hen ook motiveert om actief bij te dragen aan de regio en haar uitdagingen. We stimuleren verenigingen om hier een (nog) actieve(re) rol in te nemen.

In de context van de demografische veranderingen en de verschuivingen in de bevolkingssamenstelling, is het belangrijk zijn om een beleid te ontwikkelen dat specifiek gericht is op jongeren. Dit beleid moet niet alleen voorzien in de basisbehoeften van jeugdige groei, maar ook in hun behoefte aan sociale interactie en participatie in de samenleving. Dat betekent onder andere het binden en boeien van jong talent, bijvoorbeeld door het creëren van aantrekkelijke woon- en werkmilieus, het bieden van regionale traineeships en startersleningen, en het versterken van het culturele en sportieve aanbod. Zo wordt Noord-Limburg niet alleen een regio om in op te groeien, maar ook om te blijven en naar terug te keren.

Ruimte voor cultuur, talent en experiment

Het noorden van Limburg geeft cultuur de ruimte. Ruimte voor makers, doeners en mogelijkmakers, voor creativiteit, vrijdenken en verbinden. Om te laten zien of om in te verdwijnen. Ruimte voor eigen initiatief, experiment en ontwikkeling, voor talent. Ruimte voor trots en sterk gevoelde verbondenheid.

In onze regio is cultureel doe-het-zelven geen noodzaak, maar een kunstvorm op zich. Enthousiast, initiatiefrijk en met de handen uit de mouwen. Vrijwilligerswerk betekent hier geen gebrek aan professionaliteit, en lokaal betekent allerminst dat de artistieke kwaliteit of ambitie beperkt is. Van Zomerparkfeest tot het Limburg Festival, van Draaksteken tot Jera On Air – stuk voor stuk initiatieven die geworteld zijn in de gemeenschap en gedragen worden door talloze vrijwilligers en bezoekers.

De regio blinkt uit in laagdrempelige podia en presentatieplekken voor talent. Van lokale jeugdsozen tot pop-up exposities in leegstaande winkelpanden, er is volop ruimte om te experimenteren en te laten zien wat je kunt. Tegelijkertijd schuilt hier een uitdaging: voor verder gevorderde makers ontbreken schakels in de ontwikkelketen. Er zijn in 2045 meer plekken ontstaan om te maken, presenteren, leren en samen te komen. Er zijn verbindingen ontstaan tussen initiatieven en plekken die nodig waren om het talent in de regio te behouden.

Gezond in 2045, gezond in samenhang

De ambitie van Noord-Limburg om de gezondste regio te worden, is niet alleen gericht op het verbeteren van de fysieke gezondheid, maar ook op het realiseren van een integrale benadering waarin de opgaven van wonen, werken en samenleven hand in hand gaan. Het gaat om brede welvaart waarin economische, sociale en ecologische factoren onlosmakelijk met elkaar in verband staan. Het gaat dan niet enkel om materiële aspecten zoals inkomen en consumptie, maar ook om immateriële aspecten zoals gezondheid, geluk en sociale relaties. Waarbij we economisch de beweging maken van kwantiteit naar kwaliteit.

Integrale benadering van welzijn

De gezondheid van de inwoners van Noord-Limburg is een direct gevolg van de bredere maatschappelijke omstandigheden. In de regio wordt gezondheid gezien als onlosmakelijk met het dagelijks leven dat niet losstaat van andere maatschappelijke opgaven zoals duurzaamheid, sociale inclusie en economische ontwikkeling. Het streven naar de gezondste regio vraagt om een samenwerking tussen verschillende sectoren, van de zorgsector tot de onderwijssector en van de toeristische sector tot gemeenschapsontwikkeling.

In 2045 willen we een regio zijn waarin gezondheid niet slechts een beleidsdoel is, maar een cultuur die zich uitstrekt over alle aspecten van het leven. Dit betekent dat er actief gewerkt moet worden aan het bevorderen van gezonde levensstijlen, het versterken van sociale netwerken en het verbeteren van de mentale gezondheid. De regionale focus moet niet alleen liggen op preventie, maar ook op het bevorderen van positieve gezondheid die verder gaat dan het voorkomen van ziekte. Het gaat om het creëren van een omgeving die mensen in staat stelt om het beste uit zichzelf te halen, fysiek, mentaal en sociaal. Een omgeving die demedicalisering stimuleert en oplossingen biedt vanuit andere leefdomeinen dan (formele) zorg. Cultuur, sport en vrijwilligerswerk kunnen hieraan een bijdrage leveren.

Duurzaam en gezond wonen, werken en samenleven

Gezondheid en duurzaamheid gaan hand in hand. In 2045 moet Noord-Limburg een regio zijn waarin duurzame en gezonde keuzes vanzelfsprekend, de standaardkeuze zijn. Duurzaam wonen, werken en samenleven moeten als normen gelden die diep verankerd zijn in het beleid en de praktijk. Van het ontwerp van woningen tot de werkomgevingen, van de mobiliteitssystemen tot de gemeenschapsinitiatieven, alles moet bijdragen aan een duurzame en gezonde levensstijl.

Duurzaamheid zal verder worden versterkt door het realiseren van circulaire economieën, duurzame energieproductie en energieneutrale woningen. Er zal een cultuur ontstaan waarin de inwoners niet alleen bewust kiezen voor gezonde producten, maar ook voor duurzame keuzes in hun dagelijkse leven. Dit wordt in 2045 ondersteund door beleid dat duurzaamheid stimuleert en beloont, en dat zorgt voor de nodige infrastructuur om deze keuzes mogelijk te maken.

In 2045 heeft Noord-Limburg zichzelf gepositioneerd en gemanifesteerd als de gezondste regio van Nederland, een regio die niet alleen fysiek gezond is, maar ook sociaal, economisch en ecologisch duurzaam. De regio heeft een integrale benadering van gezondheid ontwikkeld waarin welzijn, duurzaamheid en innovatie centraal staan. Door samen te werken en de krachten van de gemeenschap, het bedrijfsleven, en de overheid te bundelen, heeft Noord-Limburg zich bewezen als een modelregio voor de toekomst. Deze visie vormt het fundament voor de regio's beleid en ontwikkelingen in de komende jaren en biedt een leidraad voor het realiseren van een gezondere, duurzamere en inclusievere toekomst voor alle inwoners van Noord-Limburg.

Uitgave januari 2026